

2. Artur Asa Berger, Phd. *Ocean Travel and Cruising: a cultural analysis*. 2007 The Haworth Hospitality Press. – P. 135.

3. Axel Schulz und Joseph Auer. *Kreuzfahrten und Schiffsverkehr im Tourismus*. 2010 Oldenbourg Wissenschaftsverlag GmbH. – P. 396.

4. Christine B. N. Chin. *Cruising in the Global Economy: Profits, Pleasure and Work at Sea*. 2008 Ashgate. – P. 198.

СВІТЛАНА ТИМЦЬКА

Науковий керівник:

д. н. держ. упр. Толуб'як В. С.

ПРОБЛЕМИ АДАПТАЦІЇ УКРАЇНСЬКОГО ЗАКОНОДАВСТВА ДО ВИМОГ ЗАКОНОДАВСТВА ЄС

Глобалізаційні процеси, які сьогодні відбуваються у світі, призводять до встановлення тісного політичного діалогу між окремими країнами й регіонами світу, а також до поглиблення міжнародних господарських зв'язків. В результаті цього країни інтегруються за ради збереження миру та забезпечення економічного процвітання. Одним із потужних інтеграційних об'єднань у світі є Європейський Союз, метою створення якого є сприяння економічному розвитку, добробуту, підвищення життєвого рівня народів Європи.

Європейський вибір для України – це широке концептуальне бачення, яке не обмежується суто географічним поняттям. Це насамперед вибір шляху розвитку у напрямку європейської цивілізаційної моделі, реалізація якого покликана сприяти прогресу у всіх сферах життєдіяльності суспільства і держави [1, с. 116].

Вирішення цього питання вимагає від нашої держави дієвих кроків щодо адаптації національного законодавства до законодавства Європейського Союзу. Одним з критеріїв надання членства в ЄС згідно з “Копенгагенськими критеріями” 1993 року є здатність прийняти на себе зобов'язання, пов'язані з членством у ЄС, зокрема, цілями політичного, економічного і валютного союзів [4, с. 51]. Це означає, що на момент вступу до ЄС країни-кандидати повинні не тільки імплементувати у національну правову систему всі елементи *acquis communautaire*, але й адаптувати проекти нормативних актів, нератифіковані конвенції Євросоюзу, забезпечити їхнє застосування в національній правовій системі відповідно до адміністративних і судових процедур.

Передумови для гармонізації українського законодавства з правом Євросоюзу створило укладення у червні 1994 року Угоди про партнерство та співробітництво між Україною і Європейськими Співтовариствами та їх державами-членами (далі – УПС, ухвалення інших нормативних документів, які визначають правові засади такої співпраці [5]. Після набуття чинності УПС процес гармонізації українського законодавства з правом Євросоюзу отримав не лише чіткі правові засади, а й набув різноманітних форм.

Метою адаптації є забезпечення відповідності законодавства України зобов'язанням, що витікають із УПС, інших міжнародних договорів щодо

співробітництва України і ЄС, розвиток національного законодавства у напрямі його зближення із законодавством ЄС і забезпечення високого рівня підготовки в Україні проектів актів законодавства, створення правової бази для інтеграції України в ЄС. Відповідно до Концепції Загальнодержавної програми адаптації законодавства України до законодавства Європейського Союзу «адаптація – це поетапне ухвалення і впровадження нормативно-правових актів України, розроблених з урахуванням основних положень законодавства ЄС» [2]. З цією метою прийнята Загальнодержавна програма адаптації законодавства України до законодавства Європейського Союзу, якою передбачено, що проекти нормативно-правових актів міністерств та інших центральних органів виконавчої влади, що за предметом правового регулювання належать до сфер, правовідносини в яких регулюються правом Європейського Союзу, піддаються експертизі на відповідність *acquis communautaire* [3].

При всій необхідності та важливості гармонізації законодавства України до законодавства ЄС виникає низка проблем, від вирішення яких значною мірою залежить ефективність зазначеного процесу в цілому. Серед проблем – наявність великого масиву законодавства ЄС по кожній з галузей, щодо якої передбачене зближення нормативно-правових джерел, складності у виборі тих джерел ЄС, до яких необхідно, у першу чергу, адаптувати кодекси та закони. Проблемою також є низький рівень мовної підготовки та знань у галузі європейського права тих осіб, які займаються законотворчою роботою.

Крім того, багато невизначеностей існує і стосовно встановлення точного змісту актів Євросоюзу, з якими треба гармонізувати українське законодавство. Ці акти може тлумачити тільки Суд ЄС. Завдяки такому тлумаченню зміст актів може частково змінюватись. Але країна, яка гармонізує своє законодавство з правом Євросоюзу, не може слідкувати за такими змінами і вчасно їх враховувати шляхом внесення змін до свого законодавства. Усе це призводить до зниження ефективності реалізації положень права ЄС у внутрішньому правопорядку України.

При здійсненні гармонізації власного законодавства до норм ЄС Україна повинна також враховувати те, що цей процес має односторонній характер, оскільки не йдеться про взаємні кроки з обох сторін з узгодження своїх правових норм, а тільки про зміни в українському законодавстві з метою його гармонізації з нормами права Євросоюзу.

Слід також наголосити, що при гармонізації законодавства України з правом Євросоюзу обов'язково треба врахувати те, що акти інститутів ЄС діють у відповідному правовому середовищі. Гармонізація ж практично приводить до перенесення положень певної частини актів Євросоюзу до правової системи іншої країни, яка функціонує за своїми закономірностями, які відрізняються від тих, що існують у межах ЄС. Зокрема, Україна не у всіх випадках може врахувати усі юридичні аспекти відповідного документа Євросоюзу, включаючи чітке розуміння юридичної технології, яка використовується в цих документах, причини його прийняття та особливості реалізації. Все це може призвести до перекошування змісту національних норм законодавства.

Незважаючи на існування вищезгаданих проблем, в Україні вже зроблено перші практичні кроки на шляху адаптації окремих галузей внутрішнього законодавства з правом Євросоюзу. Це стосується насамперед галузей, визначених як пріоритетні в УПС [5, ст. 51.2]. У багатьох з них уже ухвалено окремі закони чи підготовлено законопроекти, спрямовані на створення умов для діяльності суб'єктів господарювання, які є аналогічними тим, які існують в Євросоюзі. До таких галузей віднесено правила конкуренції, торговельне, промислове та митне законодавство, інтелектуальну власність, технічні правила і стандарти тощо.

Надалі необхідно оптимізувати існуючий механізм адаптації законодавства України до законодавства ЄС; здійснювати проведення належної професійної підготовки фахівців, які мають безпосередньо забезпечувати процес зближення законодавства; кодифікувати законодавство у тих галузях, правове забезпечення яких має бути адаптоване до правового забезпечення ЄС; систематизувати по галузях, що вимагають зближення, перекладені українською мовою директиви та інші акти ЄС, європейські правила, стандарти та нормативи, які мають бути імплементовані в Україні.

ЛІТЕРАТУРА

1. Дмитренко Г. *Європейський вибір України – необхідність реформування податкової системи України.* – *Розвиток суспільства: Монографія* / Е. Афонін, Ю. Бажал, В. Бакуменко та ін. – За заг. ред. І. Розпутенка та Б. Лессера. – К.: Вид-во "К.І.С.", 2004. – 340 с.
2. Закон України «Про Концепцію Загальнодержавної програми адаптації законодавства України до законодавства Європейського Союзу». – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : – <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/>.
3. Закон України Про Загальнодержавну програму адаптації законодавства України до законодавства Європейського Союзу». – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : – <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/>.
4. Теремцова Н. В. *Теоретико-правові проблеми розширення Європейського Союзу: сучасний стан та перспективи.* – *Юридичний вісник.* – 2011. – № 1(18). – с. 51–51.
5. *Угода про партнерство і співробітництво між Україною і Європейськими Співтовариствами та їх державами-членами.* – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : – <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/>.

ЯРИНА ШУЛИНЕЦЬ

СВІТОВИЙ РИНОК МАШИНОБУДІВНОЇ ПРОДУКЦІЇ ТА МІСЦЕ УКРАЇНИ НА НЬОМУ

Машинобудівний комплекс України лідирує серед інших галузей промисловості у використанні високих технологій. Зазвичай його вважають менш наукомістким сектором в порівнянні з такими інноваційними галузями,